PROGRAMĂ PENTRU DISCIPLINĂ OPȚIONALĂ

Prof. înv. primar – Stanciu Ştefana
Şcoala Gimnazială nr. 7 Buzău

DENUMIREA: „ZBORUL" COPILULUI SPRE BUNELE MANIERE"
ARIA CURRICULARĂ: CONSILIERE ȘI ORIENTARE
CLASA: aIII-a
DURATA: 1 an
NR. ORE SĂPTĂMÂNAL: 1 oră

NOTĂ DE PREZENTARE

Moto: „Scoateţi respectul din prietenie şi-i veţi lua cea mai frumoasă podoabă." - Cicero

Prin prezenta programă încercăm o invitaţie modestă de a conştientiza şi rezolva o problemă a şcolarului mic, în special, şi a oamenilor, în general: bunele maniere.

În momentul în care acesta contractează primele obligaţii sociale, dobândind rolul şi statutul de elev, cu drepturile şi obligaţiile conferite, viaţa lui se complică şi ca atare începe să aibă nevoie de experienţa unui adult în vederea pregătirii sale afective şi morale pentru integrarea în viaţa socială. Programa propusă poate fi folosită în vederea rezolvării unor probleme ale elevilor legate de tematica propusă în şcoală, dar şi în afara ei.

Atât programa cât şi conţinuturile propuse sugerează abordarea consilierii în şcoală ca pe un sprijin necesar elevilor, diferenţiind-o de lecţia de clasă. Ea face legătura între consilierea şcolară ca asistenţă specializată şi curriculum şcolar (disciplinele opţionale).

Prin activităţile propuse se încearcă conştientizarea diferitelor probleme ce apar în viaţa copilului, în activitatea de zi cu zi (nu predarea – învăţarea unor noţiuni, cunoştinţe) şi modalităţi de rezolvare.

Această programă poate constitui un centru de interes şi pentru părinţi, oferindu-le o direcţie de acţiune în sensul rezolvării eventualelor probleme legate de comportamentul propriilor copii.

Competențe generale:

I. Cunoaşterea semnificaţiei, a sensului unor noţiuni, concepte din sfera valorilor morale.
II. Practicarea unor norme de conduită pentru a forma şi dezvolta trăsături pozitive de personalitate.
III. Formarea şi dezvoltarea unor comportamente corespunzătoare pentru integrarea şi adaptarea socială în conformitate cu exigenţele prezente şi viitoare ale societăţii.
IV. Formarea şi dezvoltarea unor atitudini favorabile autonome care să îmbunătăţească relaţiile cu sine, cu cei din jur, cu societatea.

I. Cunoaşterea semnificaţiei, a sensului unor noţiuni, concepte din sfera valorilor morale.

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
1.1. înțelegerea, însuțirea şi aplicarea noţiunilor, conceptelor şi normelor din sfera valorilor morale şi umane; 1.2. selectarea semnificaţiei unor exigenţe în relaţia sa cu grupul, societatea, cu mediul înconjurător; 1.3. identificarea situaţiilor în care a trebuit să respecte anumiţi termeni de etică; 1.4. înțelegerea necesității respectării regulilor scrise şi nescrise în relaţia lor cu cei din jur;	- discuţii; - munca cu dicţionarul; - dramatizări; - simulări; - fişe; - realizarea unor scurte povestiri; - rezolvarea unor rebusuri pe temă dată; - completarea propoziţiilor ce conţin astfel de termeni; - joc de rol pe tema dată;

1.5. luarea unei atitudini critice şi autocritice faţă de conduita celor din jur, dar şi a sa, ţinând cont de semnificaţia conceptelor învăţate, dar şi de necesitatea respectării lor;	- recunoaşterea după imagini a diferitelor situaţii; - studiul de caz; - schimbarea finalului unor scurte povestiri (cu final fericit sau tragic); - analizarea unor cazuri concrete din clasă sau din viaţa de zi cu zi; - lecturi, diapozitive, proverbe;

II. Practicarea unor norme de conduită pentru a forma şi dezvolta trăsături pozitive de personalitate.

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
2.1 exersarea normelor de conduită civilizată pentru a-şi forma deprinderi şi obişnuinţe adecvate; 2.2 acceptarea şi respectarea normelor de comportare general valabile impuse de societate; 2.3 sesizarea aspectelor pozitive sau negative din propriul comportament sau al celorlalţi; 2.4 adoptarea unei atitudini potrivite pentru aplanarea unor conflicte;	- joc de rol; - studiu de caz; - simularea unor situaţii în care să aplice norme de comportament civilizat; - discuţii; - alegerea unor lecturi adecvate; - explicarea de proverbe; - rezolvarea unor situaţii după probleme imaginare sau reale; - sesizarea unor conflicte între cei din jur; - exerciţii pentru rezolvarea diferitelor conflicte ce apar între cei din jur; - discuţii pe marginea conflictelor;

III. Formarea şi dezvoltarea unor comportamente corespunzătoare pentru integrarea şi adaptarea socială în conformitate cu exigenţele prezente şi viitoare ale societăţii.

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
3.1 manifestarea convingerii în aplicarea şi respectarea regulilor de conduită civilizată; 3.2 realizarea deosebirii între normele de conduită civilizată şi abaterile diferitelor persoane sau grupuri sociale; 3.3 manifestarea interesului pentru dezvoltarea climatului afectiv pozitiv în grup;	- valorificarea educativă a unor lecturi, proverbe; - dramatizări; - analizarea urmărilor diferitelor comportamente (pozitive sau negative); - alcătuirea de texte pe tematica respectivă; - joc de rol; - dezbateri de norme de comportare corectă; -compararea conceptelor învăţate cu comportamente observate; - deducerea urmărilor unor astfel de comportamente; -exersarea unor roluri specifice în activitatea grupului;

IV. Formarea şi dezvoltarea unor atitudini favorabile autonome care să îmbunătăţească relaţiile cu sine, cu cei din jur, cu societatea

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
4.1 manifestarea unei atitudini pro şi contra faţă de respectarea sau nerespectarea normelor de comportare civilizată; 4.2 alegerea și urmarea modelelor pozitive receptate	- joc de rol; - studii de caz; - propunerea şi interpretarea diferitelor soluţii în situaţii diferite;

din grupul din care face parte, din literatură, ştiinţă, cultură; 4.3 descoperirea în propria conduită a trăsăturilor pozitive de caracter pe care şi le manifestă în comportament civilizat; 4.4 manifestarea interesului de protejare a mediului înconjurător şi participarea la conservarea lui în funcţie de normele de etică învăţate.	- realizarea de fişe bibliografice despre diferite personalităţi; - compuneri „Cine vreau să fiu", „Vreau să semăn cu ..." - dezbaterea unor cazuri reale de comportament, implicând argumentarea opiniilor; - prezentarea şi comentarea unor întâmplări din experienţa personală; - lecturi, proverbe; - excursii, drumeţii; - proiecte pe teme ecologice;

CONȚINUTURI:

1. „Mă respect şi îi respect pe ceilalţi" – buna creştere şi bunul simţ
2. „Ce se cuvine şi ce nu se cuvine să faci" – buna cuviinţă, salutul la noi şi la alte popoare, scuzele, promisiunea
3. „Să mă prezint" – prezentarea într-un grup de prieteni, în familie
4. „Cum ne adresăm?" – moduri de adresare când telefonăm, la magazin, în scrisori, complimentele
5. „Cum ne comportăm în familie şi la şcoală?" – proverbe, rebusuri
6. „Cum ne jucăm?" – respectarea regulilor jocului
7. „Cum servim masa?" – ce e bine şi ce nu e bine să faci când serveşti masa
8. „E ziua mea de naştere" – pregătirile pentru această zi, cum servim musafirii, cum aranjăm masa şi cum servim
9. „Cum să ne comportăm pe stradă, la spectacole, în excursii?" – ce facem până începe spectacolul şi în timpul acestuia; cum ne comportăm pe stradă, în autobuz, autocar şi alte mijloace de transport
10. „Cum mă îmbrac?" – pentru şcoală, pe stradă, în casă, la joacă, la spectacol; bunele maniere în vestimentaţie
11. „Când şi cum oferim cadouri?" – zile importante când primim şi oferim cadouri
12. „Sunt mic, dar protejez animalele" – cum protejăm mediul şi animalele

- poezii: „Un copil politicos"
  „Primele îndemnuri, primele poveţe"- N. Labiş
  „Îndemn" – D. Botez
  „Meşterul făurar"
  „Cu bunica prin oraş" – N. Constantinescu
  „Căţeluşul şchiop" – E. Farago
  „Gândăcelul" – E. Farago
- lecturi: „Banul muncit" – A. Mitru
  „Fata babei şi fata moşului" – I. Creangă
  „Sarea în bucate" - P. Ispirescu
  „La cireşe" - I. Creangă
  „D-l. Goe" – I. L. Caragiale
  „Cuiele" – Pop Simion
  „Camaradul meu Coretti" – Edmondo de Amicis
  „Vizită" - I. L. Caragiale
  „O faptă generoasă" - Edmondo de Amicis
  „Privighetoarea" – I. Al. Brătescu-Voineşti
- proverbe
- rebusuri
- diapozitive
- fişe

Sugestii metodologice

Unul dintre obiectivele curriculumului de Consiliere şi orientare este stimularea abilităţilor de învăţare permanentă, în scopul dezvoltării personale şi al integrării socio-profesionale viitoare, de succes. Elevii experimentează practic, în cadrul orelor de Consiliere şi orientare, diferite tehnici de învăţare, de relaţionare, de comunicare eficientă, abilităţi de explorare a resurselor personale şi a domeniilor de activitate, apoi aplică ceea ce au asimilat în clasă, în situaţii de viaţă diverse, şi îşi evaluează propriul progres. Învaţă astfel să îşi asume responsabilitatea propriei învăţări.

Procesul didactic se focalizează atât pe asimilarea de cunoştinţe şi abilităţi specifice disciplinei, cât şi pe dezvoltarea atitudinilor şi a mecanismelor învăţării personalizate, conştiente şi eficiente, pe care elevii să le aplice şi în diferite contexte de viaţă, nu doar în cadrul şcolii.

Activităţile didactice specifice ariei curriculare Consiliere şi orientare sunt orientate de principiile învăţării active, centrate pe elev. În acest scop, metodele recomandate pentru orele de Consiliere şi orientare sunt cele activ-participative. Sarcinile de lucru pot fi realizate individual, în perechi sau în echipă, prin activităţi independente sau asistate, precum:

- jocul de rol, simularea,
- metode art-creative,
- exerciţiul,
- conversaţia, discuţia, dezbaterea.

Modalităţi de evaluare

În cadrul orelor de Consiliere şi orientare NU se utilizează calificativele.

Evaluarea va urmări progresul personal în ceea ce priveşte integrarea şcolară şi socială, atitudinile faţă de lumea înconjurătoare şi faţă de propria persoană, interesele privind diferite activităţi şi obţinerea succesului în propria activitate. Recomandăm utilizarea următoarelor metode de evaluare:

1. exprimarea ideilor şi a opiniilor personale prin: postere, desene, colaje;
   - proiectul individual şi de grup;
1. exprimarea ideilor şi a trăirilor personale prin poster, desen, colaj;
   - realizarea de portofolii;
   - activităţile practice;
   - administrarea de fişe individuale de (auto)evaluare.

Elementul inovativ central al curriculumului actual îl reprezintă deschiderea spre comunitate, conţinuturile învăţării prevăzute incluzând aspecte legate de: implicare comunitară şi voluntariat, domenii de activitate, elaborare de proiecte individuale şi de grup, cu relevanţă socială. Activităţile propuse reprezintă căi de asumare de către elevi, încă de la nivelul primar, a rolului de cetăţean activ şi responsabil, informat şi pregătit pentru a participa la configurarea propriului traseu de formare.

Bibliografie:

1. Cuciinic Constanța – ”Cum să fiu politicos?” , București, Ed. Aramis, 2003
2. Peneş Marcela - „Antologia literaturii române”, Bucureşti, E.D.P.- 1999
3. https://tikaboo.ro/standarde-etice-si-morale-pentru-copilul-tau/